

Yttrande över remiss från SUHF avseende förslag till rekommendation om digital examination på distans, med stöd av realtidsströmning (SU-850-0034-21)

Sammanfattning

SLU ser positivt på att SUHF tar fram rekommendationer för övervakad digital examination på distans och anser att förslaget på ett bra sätt täcker in de viktigaste delarna i problematiken.

SLU instämmer vidare i utgångspunkten att övervakning med hjälp av realtidsströmmad video endast ska användas då särskilda omständigheter kräver det och då rättssäkerhetsaspekter och eventuellt intrång i studenters integritet står i relation till vinsten av det som ska uppnås.

SLU vill även trycka på vikten av att hänsyn tas till studentperspektivet och den ökade stress som en kameraövervakad digital examen i hemmiljö kan innebära för studenternas möjligheter till rättvisa bedömningar av deras kunskap, och speciellt gäller det givetvis för studenter med funktionsnedsättning.

SLU vill slutligen betona att det finns pedagogiskt bättre alternativ och att det även med realtidsströmning i övervakningssyfte fortfarande är mycket svårt att minska risken för fusk i någon större utsträckning.

Generella synpunkter

SLU delar bedömningen att

- en kameraövervakad digital examination inte är den examinationsform som i första hand ska rekommenderas ur ett pedagogiskt perspektiv
- det med realtidsströmning i övervakningssyfte fortfarande är mycket svårt att minska risken för fusk i någon större utsträckning
- vikten av att hänsyn tas till studentperspektivet, inklusive vårt särskilda ansvar för studenter med funktionsnedsättning

- det är viktigt att dokumentera eventuella beslut om kameraövervakad examination med tydlig motivering varför realtidsströmning är nödvändig

Frågan om hur effektivt det verkligen går att förhindra fusk togs tidigare i vår upp vid UKÄ:s dialogseminarium den 27 januari 2021 - Rättssäkerhetsfrågor i samband med digitala examinationer under pandemin och i minnesanteckningarna från UKÄ-mötet skrevs bl.a. att ”Det framkom synpunkter på att Zoom-övervakning är möjlig men ändå en chimär eftersom det i alla fall går att fuska. Flera lärosäten avråder från Zoom-tentamina av denna anledning”.

Som nämns i remissförslaget så måste också denna typ av kameraövervakad tentamen stå i relation till vinsten som uppnås. Många åtgärder som föreslås i förslagen när det gäller att genomföra digital examination är i princip bra men tar mycket resurser i anspråk, särskilt för kurser med många studenter. Detta gäller exempelvis avseende att erbjuda övningstillfällen för studenter att prova teknik och examinationsform i förväg.

Dessutom föreslås att det vid tekniska problem under pågående prov på distans, som leder till att student inte kan fullfölja provet i tid, snarast möjligt ska erbjudas ett nytt provtillfälle. Detta är givetvis önskvärt men kan i praktiken vara svårt att genomföra då det kräver mycket förberedelsearbete för att snabbt konstruera en ny examination och, finna tid för extra examinationstillfällen utöver de fastställda. Det finns ju också en problematik när de tekniska problemen ligger hos den enskilde studenten och som också måste hanteras på ett konsekvent sätt.

SLU instämmer i att det är av yttersta vikt att hänsyn tas till studentperspektivet, och att lärosätet genomför undervisning och examination med digitala hjälpmedel med respekt för den enskilde studentens integritet och på ett transparent och förutbestämt sätt. Många av våra studenter upplever en stor stress under studiesituationen redan i grundsituationen och att då hantera ytterligare teknikstress i hemmiljö kan påverka den enskilda studentens prestationer negativt.

Här finns också som rekommendationerna tar upp ett särskilt ansvar för studenter med funktionsnedsättning. SLU menar här att texten ytterligare bör förtydligas vad gäller att den ökande stressen kan påverka dessa studenters prestationer extra negativt vad gäller t.ex. deras läs- och skrivhastighet liksom koncentrationsförmåga mm. I texten om utformningen av användbara instruktioner är det också viktigt att ha med information om hur studenten kan göra för att få texten uppläst med talsyntes och hur rättstavningsprogram kan användas. Det är också viktigt att förutom att kunna erbjuda studenter med funktionsnedsättning att genomföra provet i lärosätets lokaler också erbjuda olika typer av anpassningar.

Förslaget tydliggör att vi inte kan kräva att studenten införskaffar särskild teknisk utrustning för genomförande av examination på distans om utbildningen inklusive examinationen inte varit reglerad som en distansutbildning i kurs- eller utbildningsplanen vid antagningen. I framtiden bör nog denna fråga lyftas om

högskolan inte snart borde kunna förutsätta att studenter ska ha tillgång till en i detta avseende fungerande egen dator redan vid kursstart.

Vidare, i rekommendationerna skrivs att "Lärosätet ska tydliggöra vad som gäller vid identifiering - både hur det genomförs och vad som är giltiga handlingar". Här anser SLU att det vore bra om rekommendationerna var tydliga med vad för slags ID-handling som ska krävas, i enlighet med vad som står i den mer diskuterande texten.

Slutligen, att dokumentera eventuella beslut med motivering varför realtidsströmning är nödvändig ser SLU också som positivt.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av prorektor Karin Holmgren efter föredragning av avdelningschef Roger Pettersson. Innehållet har utarbetats av avdelningschef Roger Pettersson, avdelningen för lärande och digitalisering efter synpunkter från programstudierektor Helene Hamlin, institutionen för kliniska vetenskaper, avdelningschef Maria Orved, utbildningsavdelningen, samordnare Ylva Eklind, utbildningsavdelningen samt chefsjurist Lennart Jonsson, ledningskansliet

Karin Holmgren

Roger Pettersson